

ADFÆRD, BARRIERER OG VIRKEMIDLER

ADFÆRD

DE BLÅ SPEJDERE I MÅRSLET ER BLEVET GRØNNERE.
GENNEM ET HALVT ÅR HAR DE ARBEJDET MED AT FLYTTE
DERES HOLDNINGER, ADFÆRD OG VIDEN OM ENERGI OG MILJØ
- OG DET HAR GIVET RESULTATER.

PROJEKT 348-016
Adfærdsændring hos spejderhusets brugere

MÅLSÆTNING:

Naturen er en central del af spejdernes virke, og det ligger dem meget på sinde at passe på den. Derfor er det helt naturligt for De Blå Spejdere i Mårslet at tænke bæredygtighed og miljø ind i deres aktiviteter. Så da de i 2015 byggede et nyt spejderhus, havde miljøhensynet høj prioritet med blandt andet ekstra isolering, lavenergivinduer og installation af energieffektiv belysning, hårde hvidevarer og solceller.

MÅLGRUPPE:

Spejderhuset i Mårslet er rammen om de daglige aktiviteter hos Giber Å Gruppens 6 spejdergrupper i forskellige aldre - fra de små haletudser på familieholdene til junior og trop-spejderne helt op til 9. klasse. Alle har arbejdet med energi og miljø, men med en så stor aldersmæssig spredning er der selvfølgelig stor forskel på, hvordan emnet formidles til de enkelte grupper.

I forlængelse heraf ønskede gruppen at formidle deres fokus på miljø og energi videre til spejderne selv, så de blev mere bevidste om deres forbrug og rolle i forhold til at passe på naturen og miljøet. Målet var at flytte børnenes holdninger, adfærd og vidensniveau gennem en række aktiviteter i 5 måneder hen over foråret 2016.

Efter projektet blev det undersøgt, om aktiviteterne havde haft en positiv effekt på spejdernes vidensniveau, holdninger og adfærd i forhold til bæredygtighed, miljøbelastning og energiforbrug. Denne viden kunne anvendes til at vurdere relevansen af at igangsætte lignende aktiviteter hos andre spejdergrupper samt i skoler, børne- og ungdomsinstitutioner, mv.

På den grønne væg blev opsat en række displays, hvor spejderne kunne følge el-produktion, temperatur og luftfugtighed i alle husets rum. De tre tavler ved siden af viste, hvordan spejderhuset er opbygget, hvordan spejderne bruger det energirigtigt og sjove fakta om miljø og energi.

AKTIVITETERNE I GIBER Å SPEJDERHUS HAR BÅDE FLYTTET SPEJDERNES VIDEN OM OG BEVIDSTHED OM, HVORDAN DE KAN PASSE PÅ NATUREN OG MILJØET.

PROCESSEN:

Projektet startede med en nulpunktsmåling af spejdernes viden, holdning og adfærd i forhold til miljø og energi. Ved at gennemføre en opfølgende kvantitativ undersøgelse og en række kvalitative gruppeinterviews ved projektets afslutning kunne analysen afdække, om der var skabt en målbar ændring i børnenes vidensniveau, holdninger og adfærd. Undersøgelserne blev gennemført af den uafhængige analysevirksomhed Living Strategy Consulting.

Spejderne startede projektperioden med at etablere en række generelle aktiviteter om-

kring spejderhuset og et program af specifikke aktiviteter, der skulle løbe henover foråret 2016 i de enkelte spejdergrupper.

De generelle aktiviteter i spejderhuset bestod blandt andet af etablering af "den grønne in-fovæg", der blev placeret centralt i spejderhuset og brugt til at sætte fokus på det daglige energiforbrug, og hvordan vi kan begrænse det. Samtidig satte spejderne mærkater på kontakter og el-apparater og etablerede blandt andet affaldssortering, kompost og vandopsamling.

Gennem foråret planlagde og gennemførte de en lang række specifikke aktivitetsforløb, der var af meget forskellig karakter og indhold for de forskellige aldersgrupper. Overordnet satte aktiviteterne fokus på, hvordan vi producerer, bruger og sparer på energi, genbruger ressourcerne osv. Aktiviteterne blev i bedste spejderånd gennemført på en måde, som var meget konkret og eksperimenterende frem for teoretisk og skolelignende.

RESULTATER:

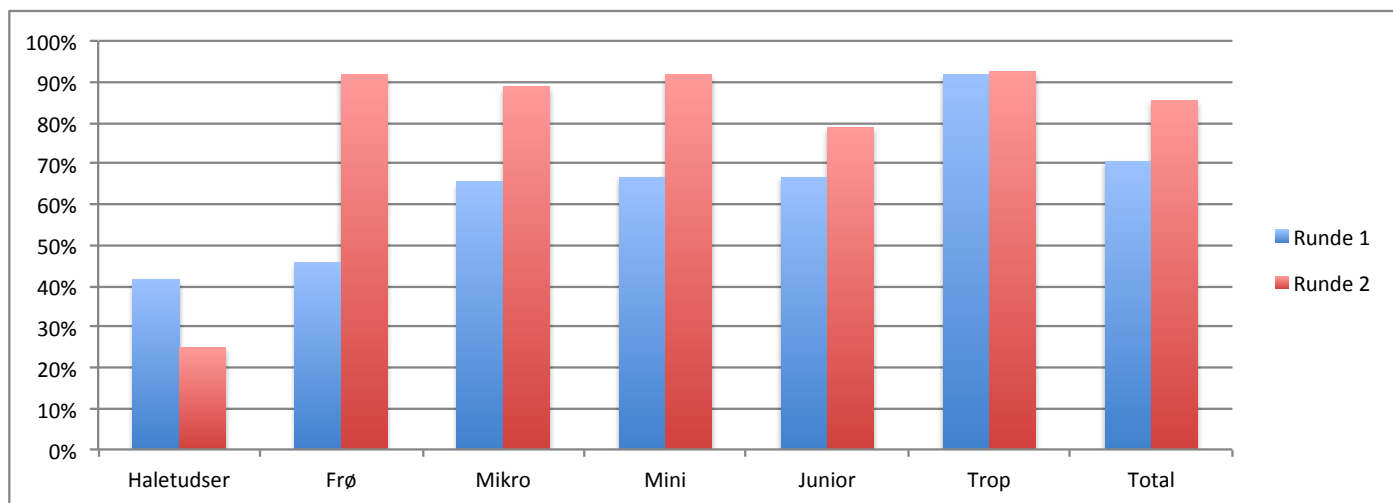
De mange energi- og miljøaktiviteter har fyldt meget af forårsprogrammet for 2016, og både voksne, børn og forældre er gået til projektet med stor interesse og engagement. Lederne har også fået mange positive tilbagemeldinger fra forældrene, der fortæller, at børnene har taget de nye erkendelser til sig og med hjem.

Resultaterne af den kvantitative undersøgelse, hvor ændringer mellem måling 1 (før projektet) og 2 (efter projektet) analyseres, viser en klar positiv udvikling i spejdernes vidensniveau for alle aldersgrupper.

Denne konklusion underbygges i den kvalitative analyse, hvor resultaterne fra en række gruppeinterviews viser, at spejderne helt ned til 7 år har samlet meget viden op, og at "deres forståelse og viden indimellem er imponerende set i lyset af deres alder". De ældste spejdergrupper (junior og trop) havde i forvejen et godt kendskab til energi, miljø og bæredygtighed, men aktiviteterne har alligevel givet en række aha-oplevelser. De kvalitative gruppeinterviews peger på, at spejderne efter aktiviteterne tænker anderledes om energi og miljø – at de synes miljøet er vigtigt, og at det er vigtigt at spare på energien.

Selv om aktiviteterne altså skaber højere energi- og miljøbevidsthed, er det en udfordring at måle en udvikling i holdninger og adfærd. Det kan skyldes, at de anvendte metoder ikke er optimale til at vise sådanne ændringer, eller at det tager længere tid end et halvt år at ændre adfærd og vaner. Dette taler for, at aktiviteter om energi og miljø bør indgå i spejdernes program med jævne mellemrum. På grund af de metodemæssige begrænsninger skal resultaterne af analysen naturligvis tages med nogen forsigtighed.

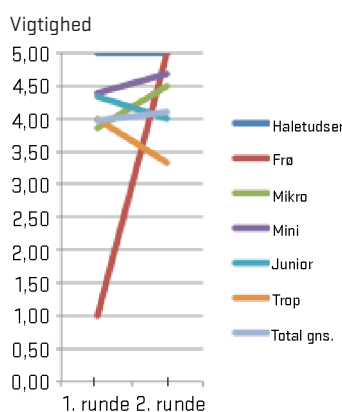
Viden på energispareområdet

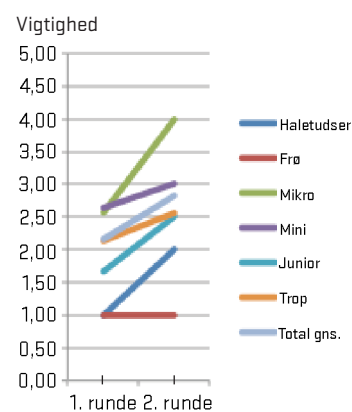
Figur 1. Spejderne blev blandt andet stillet 12 spørgsmål om deres viden om, hvordan de kan spare på energien i dagligdagen. Grafen viser antallet af positive svar i forhold til antallet af mulige svar og afspejler en positiv udvikling i vidensniveauet fra måling 1 (før projektet) til måling 2 (efter projektet).

Figur 2. Spejderne blev bedt om at vurdere vigtigheden af en række miljøspørgsmål på en 1-6 skala. Resultaterne viser f.eks. en stigende tendens i spørgsmålet "spise mindre" kød, mens andre svar på f.eks. "cykle i stedet for at køre bil" er mere blandede. De interviewede siger dog selv, at energi- og miljøaktiviteterne har givet dem en højere energi- og miljøbevidsthed.

CYKLE I STEDET FOR AT KØRE BIL

SPISE MINDRE KØD

EFFEKT:

Giber Å Gruppen har haft et spændende forløb, som de overordnet er tilfredse med. Projektet har givet både børn og voksne en større viden og et øget fokus på, hvordan vi påvirker miljøet og ressourceforbruget i dagligdagen, og hvad vi kan gøre anderledes i forhold til affaldssortering, elforbrug, madspild, osv.

For at øge effekten har en del af projektet bestået i at gøre opmærksom på emnet uden for spejderhuset via en række artikler i lokale og regionale aviser og i Det Danske Spejderkorps' blad Wide. Desuden har spejderne fortalt om aktiviteterne på deres website og på den måde formidlet budskabet om, at en fokuseret og engagerende indsats kan flytte børnene og deres vidensniveau om energi og bæredygtighed.

Som en positiv sideeffekt ved projektet har spejderne taget deres viden med hjem til deres familier og været med til at ændre vanerne derhjemme. Dermed har projektet fået en større rækkevidde og effekt ud over spejderhuset i Mårslet.

HVORDAN PROJEKTRESULTATERNE KAN BRUGES I PRAKSIS!

Projektledelse:

Claus Bork
Giber Å Gruppe
Hørretløkken 343
8320 Mårslet

E-mail: claus.pia@gmail.com
Web: www.blaaspejderimaarslet.dk

Projekt:

Titel: Adfærdssændring af spejderhusets bruger
Nr. 348-016
PSO Program 2016
Budget i alt: 167.500 kr. hvoraf 100.500 kr. i tilskud fra Dansk Energi
Tidsplan: 1. kvartal 2016 - 2. kvartal 2016

Programkoordinator:

Jørn Borup Jensen
Dansk Energi
Vodroffsvej 59
1900 Frederiksberg C

Telefon: 35 300 934
E-mail: jbj@danskenergi.dk
Web: www.elforsk.dk

Selvom gruppen omkring spejderne har gennemført mange aktiviteter og er tilfredse med resultaterne, er de også meget bevidste om, at 5 måneder ikke er nok til at skabe en permanent effekt. Det kræver en længere indsats at flytte spejdernes holdninger og adfærd. Derfor forventer gruppen også, at miljø- og energiaktiviteterne vil være en naturlig del af årsprogrammet i årene fremover.

Her får spejderlederne blandt andet glæde af de erfaringer, der er opbygget i gruppen og samlet i forløb og aktivitetskasser, som kan bruges til at gennemføre aktiviteterne igen, når nye børn rykker op på holdene.

De praktiske, naturnære aktiviteter fungerer godt i forhold til læring om energi og miljø, og det er vigtigt, at de ikke bliver for skoleagtige og teoretiske. For at gøre det lettere for andre spejdergrupper at gennemføre lignende aktiviteter, kan det være en ide at udvikle standardiserede vejledninger eller aktivitetskasser, som andre kan lade sig inspirere af.

Resultaterne af dette projekt er årsag til en ny ansøgning til ELFORSK, hvor man med udgangspunkt i de gode resultater og den opnåede viden vil udvikle, afprøve og teste standardiserede "opskrifter og vejledninger/aktivitetskasser" til aktiviteter målrettet spejdere på Spejdernes Lejr 2017 med 40.000 deltagere fra ind- og udland repræsenterende alle de fem spejderforbund (Det Danske Spejderkorps, KFUM, Spejderne i Danmark, De Grønne Pigespejdere, Danske Baptisters Spejderkorps og Dansk Spejderkorps Sydslesvig).

Lejren vil således blive omdrejningspunkt for afprøvning, test og udbredelse af aktiviteter med fokus på energi, miljø og klima. Det er vigtigt, at også andre får adgang til vejledningerne. Gennem de fem spejderkorps aktivitetsudvalg vil det være muligt at få viden om disse langt ud i hele Danmark.

**PROJEKTET VISER, AT DET ER MULIGT AT FÅ BØRN
OG UNGE TIL AT ENGAGERE SIG I MILJØ, BÆREDYGTIGHED
OG BRUG AF JORDENS RESSOURCER.**

LIVING STRATEGY

